

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De educandorum nepotum, filiarum neptumve collocandarum solitudine
cap. xv

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

expediat sapienti, ut ipse tibi persuades, & immoderata mecum assertione contendis. Nam iam satis constare arbitror, quemadmodum & tu ipse modo sensisti, & isti omnes uiderunt, id non modo non conducere, uerum maiorem in modum officere, & repugnare sapientiæ: quando ob filiorum malum ipsi etiam sapientes nimio mœrore confecti sensu decidant, & dementes, ac fatui reddantur, ut tu ipse modo cunctis hic astantibus apparebas. Hactenus Thales ualde lepide, ac perquam sapienter. Id autem ita se habere etiam ex Periædri obitu multo planius aperitur, qui & ipse habitus est ex illis septem sapientibus haud postremus. Is enim non falso nuncio (ut de Solone nuper dicebamus) sed uera filii morte nunciata, tanta animi tristitia affectus est, ut præ magnitudine mœroris expirauerit. Quis ergo non uidet, uel per ea quæ diximus, uel ex aliis multis, quæ breuitatis causa pertransimus, minime conducere sacerdotibus, quibus diuinæ sapientiæ & cœlesti contemplationi uandandum est nec mulieribus admisceri, nec liberos procreare: quando quidem tanto sint impedimento nuptiarum molestiæ diuinorum contemplationi, ut etiam qui sapientissimi haberentur, cogantur uel solo amore filiorum desipere.

De educandorum nepotum: filiarum, nepotumve collocandarum sollicitudine. Cap. XV.

ATqui demus interim in re uxoria parentibus pro uoto omnia fauste, foeliciterque, succedere: diuitias scilicet, filios probos, doctosque, & adultæ iam ætatis, & quales maxime optauerant, omni laudum genere præstantes. Quid modo reliquum est? Nimirum ut exoptent iam sibi ex eis nepotes, ac posteros dari. Quod quidem dum paratur, renouantur sollicitudis

nes, geminantur labores, ac curæ rursus priores insurgunt: nouaque subinde educandorum nepotum fastidia: & male ferenda senis, anxia, & sollicita procuratio familiaris renascitur, & ad recidiua tædia, & ad intermissas molestias ob successionem posterorum relapsus. Quid si contingat, ut is uel ex uxore filias, uel ex nuru neptes suscipiat: quid ea molestia grauius. Vellat animum custodia puellaris, fragilis, ac lubrica fama pudoris. Fiunt nubiles, cura acrior. Urget. n. parandæ dotis cupiditas: tenet sollicitum periculosa alea de eligendo genero, pendet animus quem nã potissimum optet, aut deligat ex multis diuitem ne, an probum: in quorum altero summa foelicitate est opus, in altero autem summa dote. Etenim p hæc tempora non nisi ingenti pecunia filiarum nuptiæ parantur. Hinc illa sub Euchiõis senis persona communis parentum querela. Virginem habeo grandem, dote cassam, & illocabilem. Nempe uel si unica sit magna summa pecuniæ necessaria est, si duæ duplo maior, si plures maxima, & fortè quantam patrimonii totius census ferre non perualet. Et ne interim ignores, quot tibi liberos una possit foemina parere, si modo uera fuerint, quæ de ea re Græci tradunt: Cambè chalcidica, quæ prima ærea arma confecit, centum liberos dicitur peperisse. Sed huius rei fidem apud suos auctores relinquo: neque contendo: id autem esse ne possit, ipsi uiderint. Danao Argiuorum quondam regi pro uero refertur, quinquaginta fuisse filias: & Abessan Bethleemite Hebræorum iudici triginta. Aliud etiam incommo- dum afferre solent parentibus liberi, quod quum uitæ finis uniuersas ærumnas cæteris mortalibus terminet, soli parentes ob liberorum affectum ultra etiam extremum diem curas transmittunt: quum ne morte quidem patris ille affectus uideatur posse dissolui. Moribundi namque ultimo illo anhelitu ad liberos ita respiciunt ut illorum plus ferè orbitatem, quàm imminentem mortem misere-

fidoleant, quatenus sibi ipsis propter eiusmodi sollicitudinem nec uiuere, nec mori satis uacet. Adest, n. morientem uxor singultans, & lachrymis madens; adsunt liberi flentes, & quasi orantes ne se iam iam efflaturus aiam pater deleat. Atque ita fit ut miseri parentes dum migrant e uita, nondum sibi desinant esse molesti, prope quod in uita ulterius quam uita terminus postulat de liberis supstitibus cogitant. Norat id probe Iacob ille antiquus totius Israelitici populi pater, qui moriens, accitis ad se filiis, ita est primogenitum allocutus. Ruben (sic, n. est noiatus) primogenitus meus, tu fortitudo mea, & principium doloris mei. Quibus uerbis innuit dolorem una cum filiis oriri parentibus solere, atque eorum spes immixtas semper esse & metus & noceroris aculeis: ideo primogenitum principium doloris appellat. O coelibum ergo conditionem fortunatam, & uita, & morte foelicem: utpote quibus liber semper est animus, atque id tantum curae restat, quo pacto Deo seruiat, uiuat, ac moriantur. Sed ut, quod uere sit, hoc aptius dignoscatur, dimissis coniugatis de coelibum tranquillitate dicamus, & breui oratione utriusque uitae interuallum legentium animis ueluti in tabula conspiciendam proponamus.

Quantum differat uita coelibum a uita coniugatorum
atque impudicorum Cap. XVI.

Sane quod diuersa sit uita coelibum a uita coniugatorum, magisque etiam a uita incotinentium & impudicorum facile est iudicare, tamen non inter se distant, quantum portus, & pelagus, pax & bellum, mors & uita, siquidem libido semper occupatissima est: contra uero castitas semper uacua: illa consummata, & perturbata uitam agit, haec quietam, & tranquillam: illa spurcitate, aut corruptionis parit notam, haec mundicia, & integritatis gignit florem: illa infamiae exhalat undique foetorem, haec clarissimi nominis spirat ubique odorem: fluctuat illa, haec in portu quiescit: illa inter acies, & furorem armorum semper agitur, haec extra omnem tumultum in se ipsa posita